

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГАРМОНІЯ

Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

Інститут мистецтв

« 20 »
(місяць, рік)
(підпис)
« 2017 »
(рік)
№ програми
КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Підписано № 0429/17
(підпис)
« 2017 »
(рік)

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин зведено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«__»_____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГАРМОНІЯ

Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

Інститут мистецтв

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма Гармонія для студентів за напрямом підготовки 6.020204
“Музичне мистецтво”.

Розробник: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та
методики музичного мистецтва.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики
музичного мистецтва.

Протокол № 7 від “01” лютого 2017 року.

Завідувач кафедри теорії та
методики музичного мистецтва _____ О.М. Олексюк
(підпис)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	9
I. Опис предмета навчальної дисципліни	9
II. Тематичний план навчальної дисципліни	10
III. Програма	12
<i>Змістовий модуль I. Тривуки головних ступенів</i>	<i>12</i>
<i>Змістовий модуль II. Обернення тривуків головних ступенів.</i>	
<i>Домінантсептакорд</i>	<i>14</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Гармонія»	17
V. Завдання для самостійної роботи студентів	18
VI. Система поточного та підсумкового контролю.....	20
VII. Методи навчання та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	23
VIII. Методичне забезпечення курсу	23
IX. Рекомендована література	
а) Основна.....	23
б) Додаткова	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс "Гармонія" є одним з найважливіших у процесі підготовки музиканта-професіонала в навчальних закладах. Він вивчається впродовж кількох семестрів. За цей період студенти повинні опанувати увесь теоретичний матеріал, від діатоніки до хроматики, оволодіти навичками гри на фортепіано гармонічних послідовностей в межах періоду з відхиленнями й модуляціями, навчитись гармонізувати мелодію однотональної або різнотональної будови та аналізувати багатоголосний музичний твір з погляду ладо-тонального і ладо-функціонального розвитку.

Гармонія як навчальна дисципліна пов'язана з іншими предметами музично-теоретичного циклу та із спеціальними дисциплінами. Вона є базою для формування високої професіональної майстерності майбутніх викладачів музики. Правильне розуміння драматургічної ролі гармонії сприяє глибокому проникненню у зміст музичного твору. Знання конструктивних закономірностей гармонії допомагає розкрити специфіку музичної мови; вивчення основних принципів гармонічного багатоголосся дає можливість вільно орієнтуватися у музичному творі як керівникові музичного колективу, так і солісту-виконавцю.

Курс "Гармонія" включає вивчення і практичне засвоєння матеріалу за такими напрямками:

- *теоретичний матеріал (з ілюстраціями прикладів з музичної літератури та зразками розв'язання задач);*
- *письмові роботи;*
- *гармонічний аналіз;*
- *гра на фортепіано.*

Основною формою навчання є практичні заняття, в яких передбачається постійне поєднання роботи за всіма означеними напрямками, що сприятиме гармонічному, всебічному засвоєнню матеріалу з даної дисципліни.

Головна мета курсу гармонії — надати студентам уявлення про найважливіші закономірності гармонії як одного з виражальних та формотворчих засобів музики.

Завданнями дисципліни є:

- *розвиток естетичного відчуття музичної гармонії;*
- *формування навички емоційно-виразної та логічної гармонізації мелодій;*
- *сприяння розвитку гармонічного слуху;*
- *сприяння розширенню музичного світогляду студентів, підвищенню їхньої загальної музичної культури.*

В ході вивчення курсу "Гармонія", студенти отримують знання про:

- 1) будову акордів у чотириголоссі;
- 2) основи поєднання акордів між собою;
- 3) правила голосоведіння під час поєднання акордів.

Студенти набувають вміння і навички:

- 1) створення логічної послідовності акордів на основі даної мелодії чи басу;
- 2) вміння підбирати функціонально визначений акомпанемент до заданої теми-мелодії;
- 3) усвідомлене виконання на інструменті чи в ансамблі музичного матеріалу;
- 4) набуття творчих якостей у створенні власних музичних прикладів.
- 5) вміння пояснити основну логіку та закономірності використання того чи іншого акорду й звороту при гармонізації мелодії;
- 6) зробити гармонічний аналіз періоду;
- 7) побудувати певний акорд в тональності та від звуку;
- 8) вміння розв'язати нестійкий акорд, побудований в тональності;
- 9) зіграти в даній тональності кадансовий зворот, зворот з прохідним акордом, зворот з допоміжним акордом;
- 10) зіграти музичну побудову за даною гармонічною схемою;
- 11) зіграти невелику гармонічну побудову, яка включає відхилення, модуляцію в тональності діатонічної спорідненості.

Структура курсу "Гармонія" передбачає засвоєння теоретичного матеріалу з паралельним його практичним опрацюванням (акцент пропонується робити саме на практичній складовій курсу).

Письмові завдання

Розв'язання гармонічних задач студенти повинні робити систематично протягом всього періоду вивчення гармонії. Кількість письмових завдань на тиждень може бути обмежена однією - двома задачами невеликого розміру (8 тактів).

Завдання пропонуються переважно на гармонізацію мелодії. Розв'язання задач на бас доцільно включати до завдань при вивченні окремих тем курсу, що безпосередньо пов'язані з особливим рухом басового голосу (наприклад, теми "Зворот з прохідним акордом", "Фригійський зворот").

Під час гармонізації даної мелодії потрібно спиратися як на слуховий аналіз синтаксичної будови і гармонічного змісту мелодії, так і на знання теоретичного матеріалу. У зв'язку з цим мелодія задачі повинна бути зіграна або проспівана.

Багато, щоб процес розв'язання задачі складався з таких етапів роботи:

- *мелодія розділяється на синтаксичні побудови (речення, фрази);*
- *визначаються каденції та їх види, намічаються звуки басового голосу;*
- *виділяються окремі сталі гармонічні звороти, намічається їх гармонізація;*
- *визначається гармонізація всієї мелодії, попередньо випишується*

бас;

- *заповнюються середні голоси.*

Розв'язана задача повинна бути перевірена на фортепіано. Під час перевірки завдання можна заспівати задачу: всі голоси (ансамблем) або мелодію з супроводом інших голосів фактури на фортепіано.

Гармонізуючи мелодію, окрему увагу потрібно приділяти басовому голосу, прагнути до його мелодизації та виразності. При цьому бажано щоб, сопрано та бас, зіграні окремо без середніх голосів, достатньо ясно намічали послідовність гармонічних функцій.

Як творче завдання, для гармонізації можливо запропонувати мелодію певної пісні та при перевірці приклада порівняти його розв'язання з авторським вирішенням гармонії.

Гармонічний аналіз

Гармонічний аналіз повинен займати досить значне місце в курсі гармонії, тому що саме за його допомогою студент може отримати найбільш повне уявлення про основні гармонічні закономірності музичного твору. Дана форма роботи сприяє і поглибленню теоретичних знань студентів з гармонії, і розширенню загального музичного світогляду. Гармонічний аналіз повинен на "декілька кроків" випереджати засвоєння теоретичного матеріалу в письмових роботах.

Введення даної форми роботи вважається слушним не на самому початку вивчення гармонії, а після засвоєння декількох перших тем, тому що гармонічний аналіз можливий і має сенс лише на основі набутих деяких теоретичних знань.

Матеріалом для гармонічного аналізу можуть стати твори як класичного, так і сучасного академічного, та естрадного репертуару. Особливу увагу слід приділяти творам і композиціям, які студенти виконують в класі з фаху.

При аналізі гармонії вокального твору видається важливою не лише констатація особливостей акордової послідовності, а й звернення уваги на співвідношення музичних засобів виразності зі словом, підкреслення ключових слів та фраз, смислових кульмінацій гармонічними засобами.

Гра на фортепіано

Вправи на фортепіано є важливими не тільки для практичного засвоєння дисципліни, але й як засіб розвитку ладо-гармонічного слуху.

Для гри на фортепіано пропонуються:

- ✓ *побудова та розв'язання окремих акордів;*
- ✓ *виконання окремих гармонічних зворотів, секвенцій;*
- ✓ *виконання невеликих побудов за даною гармонічною схемою.*

В якості творчих завдань пропонується:

- ✓ *створення каденцій як самостійних гармонічних зворотів, так і зворотів, що завершують дану побудову;*

- ✓ створення другого речення періоду до заданого першого (можливо по типу першого);
- ✓ створення самостійних невеликих періодів (цей тип роботи частіше використовується при вивченні теми "Модуляції");
- ✓ створення декількох варіантів гармонізації даного гармонічного звороту (гармонічне варіювання)

Рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів

Особливість навчальної дисципліни "Гармонія" полягає в тому, що вона більш практична, ніж теоретична: розуміння та засвоєння основних теоретичних знань, понять та принципів гармонії можливо досягнути шляхом регулярного практичного опрацювання нового матеріалу. Тому і самостійна робота студентів повинна бути спрямована насамперед на виконання практичних завдань (розв'язання задач, гра вправ на фортепіано, гармонічний аналіз), в яких сконцентровано увагу на нових теоретичних темах. Головна рекомендація щодо організації самостійної роботи — регулярність виконання домашнього завдання, тому що виховання гармонічного слуху і відчуття логіки побудови гармонічної послідовності — процес поступовий.

Курс завершується модульними контрольними роботами №1 та №2 у IV семестрі.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **компетентності**:

- *світоглядну:*
- розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії;
- *громадянську:*
- уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю;
- *інформаційну:*
- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- *науково-дослідницьку:*
- здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності;
- *самоосвітню:*
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію;
- *фахову (музично-теоретичну):*
- знання, розуміння і здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, гармонії, поліфонії;
- здатність самостійно гармонізувати дану мелодію чи бас;
- здатність зробити гармонічний аналіз уривків музичного твору в тісному зв'язку з його змістом;
- здатність самостійно оцінити художню значимість окремих творів;

- широку ерудованість у питаннях музичних стилів й жанрів та специфіки гармонічної мови;
- здатність підбирання акомпанементу до заданої мелодії на фортепіано з використанням особливостей різних видів гармонії та фактури;
- вироблення у студентів творчих орієнтирів щодо майбутньої музично-виховної діяльності.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів відповідних ECTS: <i>4 семестр - 2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни: <i>150 годин</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни на 2 курс: <i>60 годин</i> <i>4 семестр - 60 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 семестр - 2 години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань <i>0202 "Мистецтво"</i></p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: <i>6.020204"Музичне мистецтво"</i></p> <p>Освітній рівень перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 2</p> <p>Семестри: 4</p> <p>Лабораторні заняття: 28 год.</p> <p>Модульний контроль: <i>4 год.</i></p> <p>Самостійна робота: <i>28 год.</i></p> <p>Вид контролю: <i>4 семестр – МКР№1, МКР№2</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4 семестр

Змістовий модуль I.

Тризвуки головних ступенів.

№	Назви розділів	Кількість годин				Форма контролю
		Разом	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль	
1.1	Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.	4	2	2		Письмове та усне опитування
1.2	Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання.	4	2	2		Письмове та усне опитування
1.3	Мелодичне з'єднання тризвуків.	4	2	2		Письмове та усне опитування
1.4	Переміщення акордів.	4	2	2		Письмове та усне опитування
1.5	Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсекстакорд.	4	2	2		Письмове та усне опитування
1.6	Гармонізація мелодії	4	2	2		Письмове та усне опитування
1.7	Гармонізація басу	4	2	2		Письмове та усне опитування
	Модульний контроль	2			2	Письмове та усне опитування
	Разом	30	14	14	2	

Змістовий модуль II.

Обернення тризвуків головних ступенів. D7-акорд та його обернення.

№	Назви розділів	Кількість годин				Форма контролю
		Разом	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль	
2.1	Стрибки терцових тонів.	4	2	2		Письмове та усне опитування
2.2	Секстакорди головних ступенів ладу. Сполучення секстакорду з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.	4	2	2		Письмове та усне опитування
2.3	Стрибки під час сполучення тризвука з секстакордом. Сполучення двох секстакордів.	4	2	2		Письмове та усне опитування
2.4	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	4	2	2		Письмове та усне опитування
2.5	I)7-акорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання.	4	2	2		Письмове та усне опитування
2.6	Обернення D7-акорду. Прохідний D34- акорд	4	2	2		Письмове та усне опитування
2.7	Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень.	4	2	2		Письмове та усне опитування
	Модульний контроль	2			2	Письмове та усне опитування
	Разом	30	14	14	2	
	Усього на семестр	60	28	28	4	

III. ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ КУРСУ

II КУРС 4 СЕМЕСТР

Змістовий модуль 1.

Тризвуки головних ступенів.

Тема 1.1. (2 год.) Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.

«Гармонія» як наукова дисципліна. Гармонія в музичному розумінні. Співзвуччя. Типи акордів. Основний акорд та його обернення. Обернення тризвука та септакорда. Неакордові звуки. Нетерцові співзвуччя. Поліфонічний та гомофонний виклад. Мелодія. Великі та малі тризвуки. Чотириголосний виклад. Подвоєння в тризвуках. Мелодичне положення в тризвуках. Розташування тризвуків. Перехрещування голосів. Лад. Ладова функція. Функціональна система головних тризвуків. Послідовність або зворот. Назви зворотів.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів з «Хрестоматії з гармонічного аналізу» О. Скребкова та С. Скребкової
- б) побудова тризвуків на ф-но та письмово.

Література: Л. о. 1,2
Л. д.-2,5,8.

Тема 1.2. (2 год.) Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання.

Ведення окремих голосів. Спільний рух голосів. Типи співвідношення акордів. Загальні звуки. Гармонічне з'єднання тризвуків.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) письмові вправи.

Література: Л. о. 1, 2, 5, 6.
Л. д.-3,7,9.

Тема 1.3. (2 год.) Мелодичне з'єднання тризвуків.

Принцип гармонізації мелодії. Ведення басу та верхніх голосів. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) гра гармонічних зворотів у вказаних тональностях за ф-но.
- б) письмові вправи

Література: Л. о. 2, 6.

Л. д. - 4, 9

Тема 1.4. (2 год.) Переміщення акордів.

Переміщення акорду, його роль. Техніка переміщення. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) гра з'єднань акордів в мажорних тональностях з 1 знаком.
- б) письмові завдання.

Література : Л. о. 2, 3, 6.

Л. д. - 7, 8.

Тема 1.5. (1 год.) Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсексакорд.

Ділення музичного твору на розділи. Період. Речення. Каденції в періоді. Основні види каденцій. Інші різновиди каденцій (досконалі і недосконалі). Визначення та позначення К64. Функціональна особливість К64. Голосоведіння. Метричні умови. Акордова підготовка. Переміщення.

Практичні вправи :

- а) гармонічний аналіз за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) виконання письмового завдання.
- в) гармонічний аналіз за «Хрестоматією» О. Скребнова та С. Скребнової.
- г) гра гармонічних зворотів у D-dur.

Література: Л. о. 2, 3, 6.

Л. д. - 2, 3.

Тема 1.6. (2 год.) Гармонізація мелодії.

Завдання гармонізації мелодії. Практичні вказівки. Роль кадансів. Значення заключної каденції. Приклад гармонізації. Варіанти гармонізації.

Практична робота :

- а) Розв'язання письмових задач.
- б) Гармонічний аналіз.

Література : Л. о. 2, 3, 4.

Л. д. - 3, 4.

Тема 1.7. (2 год.) Гармонізація басу.

Застосування гармонічного з'єднання . Застосування мелодичного з'єднання. Застосування переміщень акордів. Розташування каденцій в періоді. Практичні вказівки до гармонізації басу.

Практичні вправи:

- а) письмова гармонізація поданих басу.
- б) гармонічний аналіз за «Хрестоматією» О. Скребкова та С. Скребкової.

Література: Л. о. 1, 2, 6.
Л. д.-4,

Змістовий модуль 2.

Обернення тризвуків головних ступенів.

Тема 2.1. (2 год.) Стрибки терцових тонів.

Стрибки терцій в сопрано. Стрибки терцій в тенорі. Аналіз задач.

Практичні вправи:

- а) розв'язання письмових завдань.
- б) гра гармонічних зворотів на ф-но.

Література: Л.о. 1,2.
Л. д. - 4.

Тема 2.2. (2 год.) Сектакорди головних ступенів ладу. Сполучення сектакордів з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.

Визначення та значення сектакордів головних ступенів. Подвоєння в сектакорді. Застосування сектакордів. Голосоведіння. Паралельні октави. Паралельні квінти. З'єднання сектакорда з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення. Переміщення. Мелодична лінія басу.

Практичні вправи:

- а) гармонічний аналіз уривків за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) аналіз акордових схем та побудова їх у вказаних тональностях

Література: Л. о. 1, 2, 6.
Л. д. - 2, 6.

Тема 2.3. (2 год.) Стрибки під час сполучення тризвука з секстакордом. Сполучення двох секстакордів.

Стрибки прім та квінт. Мішані стрибки. Приховані октави та квінти. Значення стрибків. Секстакорди кварто-квінтового та секундового співвідношення. Особливості мінору.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) письмові завдання з поєднання секстакордів та тризвуків.

Література: Л.о. 1, 2.
Л. д. - 2, 3.

Тема 2.4. (2 год). Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.

Попередні відомості. Голосоведіння. Прохідні квартсекстакорди домінанти та тоніки. Допоміжні квартсекстакорди субдомінанти та тоніки. Допоміжні кварт секстакорди в каденціях.

Практичні вправи:

- а) аналіз запропонованих викладачем музичних прикладів.
- б) письмова гармонізація зворотів.

Література: Л. о. 1, 2, 5.
Л. д. - 6, 7.

Тема 2.5. (2 год.) D7-акорд. Приготування та розв'язання.

D7-акорд. Побудова. Приготування. Розв'язання. Застосування основного D7-акорду. Повний та неповний D7-акорд. Розв'язання неповного D7-акорду в тоніку (два способи)

Практичні вправи:

- а) розв'язання письмових завдань.
- б) гра гармонічних зворотів на ф-но.

Література: Л.о. 1, 2.
Л.д.- 4, 8, 10.

Тема 2.6. (2 год.) Обернення D7-акорду. D34-акорд прохідний.

Визначення та позначення акордів. Розв'язання обернень D7-акорду в тоніку. Застосування обернень. Переміщення обернень D7-акорду. Визначення D34- прохідного. Способи застосування. Голосоведіння.

Практичні вправи:

- а) гармонічний аналіз уривків за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) аналіз акордових схем та побудова їх у вказаних тональностях

Література: Л. о. 1, 2, 6.

Л. д. - 2, 6, 9.

Тема 2.7. (2 год.) Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень.

Стрибки квінт. Стрибки прім. Подвійні стрибки. Паралельні октави в заключних каденціях. Значення стрибків. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) письмові завдання з поєднання обернень D7-акорду.

Література: Л.о. 1, 2, 5.

Л. д. - 2, 3, 7, 9.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ГАРМОНІЯ»

II курс
4 семестр

Разом: 60 год.; лабораторні - 28 год.; самостійна робота - 28 год.; МКР – 4 год.

Модулі	Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2													
Назва модуля	Тризвуки головних ступенів							Обернення тризвуків головних ступенів.													
Кількість балів за модуль	137 балів							137 балів													
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7							
Теми лабораторних робіт (всього 154 бали)	Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків. (1+10 балів)							Скотики терцових тонів. (1+10 балів)													
	Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання. (1+10 балів)							Сектакорди головних ступенів ладу. Сполучення сектакорду с тризвуком кварто- квінтового та секундового співвідношення. (1+10 балів)													
	Мелодичне з'єднання тризвуків. (1+10 балів)							Скотики під час сполучення тризвука з сектакордом. Сполучення двох сектакордів. (1+10 балів)													
	Переміщення акордів. (1+10 балів)							Прохідні та допоміжні квартсектакорди. (1+10 балів)													
	Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсектакорд. (1+10 балів)							D7-акорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання. (1+10 балів)													
	Гармонізація мелодії (1+10 балів)							Обернення D7-акорду. Прохідний D34-акорд (1+10 балів)													
	Гармонізація басу (1+10 балів)							Скотики під час розв'язання D7-акорду та його обернень. (1+10 балів)													
	Самостійна робота (всього 70 балів)							5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6						
	Види поточного контролю (всього 50 балів)							Модульна контрольна робота 1 (25 балів)							Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4 семестр

Змістовий модуль I.

Тризвуки головних ступенів.

№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.1	Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.	Побудова тризвуків у тісному та широкому розташуванні в тональностях до 2 знаків.	2	Л. о. 1, 2, 6. Л. д. – 6. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
1.2	Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання.	Гармонічне з'єднання тризвуків Т-S, Т-D в тональностях до 2 знаків. Гармонічний аналіз прикладів.	2	Л. о. 1, 2, 6. Л. д. – 3. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
1.3	Мелодичне з'єднання тризвуків	Мелодичне з'єднання тризвуків Т-S, Т-D, S-D. Гармонічний аналіз.	2	Л. о. 2, 6. Л. д. – 4, 9. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
1.4	Переміщення акордів.	Гра вправ на ф-но. Гармонічний аналіз.	2	Л. о. 2, 3, 6. Л. д. – 8. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
1.5	Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсекстакорд	Гармонічний аналіз. Підбирання прикладів з художньої літератури. Виконання письмової задачі.	2	Л. о. 1, 3, 5. Л. д. – 2, 3. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
1.6	Гармонізація мелодії	Гармонічний аналіз. Гра вправ на ф-но.	2	Л. о. 2, 3, 4. Л. д. – 3, 4. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
1.7	Гармонізація басу	Виконання письмової задачі.	2	Л. о. 1, 2, 6. Л. д. – 4, 8. Л. дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування, МКР	5

Змістовий модуль 2.

Обернення тризвуків головних ступенів

№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
2.1	Стрибки терцових тонів	Засвоєння теоретичних понять. Гра з'єднань акордів.	2	Л.о. 1, 2. Л. д. – 4, 7. Л.дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
2.2	Секстакорди головних ступенів ладу. Сполучення секстакорду с тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.	Виконання письмової задачі. Гармонічний аналіз.	2	Л. о. 1, 2, 6. Л. д. – 2, 6. Л.дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
2.3	Стрибки під час сполучення тризвука з секстакордом. Сполучення двох секстакордів.	Гра вправ на ф-но. Гармонічний аналіз.	2	Л.о. 1, 2, 6. Л. д. – 2, 3. Л.дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування	5
2.4	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	Вирішення письмового завдання. Гра вправ на ф-но.	2	Л. о. 1, 3, 5. Л. д. – 6, 7. Л.дов. – 1, 2.	Письмове та усне опитування, МКР	5
2.5	D7-акорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання	гармонічний аналіз – О. Скрябін. Прелюдія до дієз мінор ор. 11. виконання письмового завдання № 197 (6).	2	Л. о. 1, 2, 6, 8. Л. д. – 6.	Письмове та усне опитування	5
2.6	Обернення D7 акорду, прохідний D34 акорд	Творче завдання: скласти мелодію в тональності D-dur та додати до неї акомпанемент з використанням обернень D7 акорду.	2	Л. о. 1, 2, 5, 6. Л. д. – 3.	Письмове та усне опитування	5
2.7	Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень. Поняття про неакордові звуки	Виконання письмового завдання - №226 (4)	2	Л. о. 2, 6. Л. д. – 4, 9.	Письмове та усне опитування	5

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Гармонія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх розрахунку у європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю 4 семестр

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідання лабораторних занять	1	14	14
2.	Робота на лабораторних заняттях	10	14	140
3.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	14	70
Всього без підсумкового контролю		274		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, диктант, реферат.
- **Методи комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** самостійне оцінювання своїх знань, самоаналіз.

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Гармонія»

МОДУЛІ (Лабораторні та самостійна робота)														Модульні контрольні роботи (МКР№1, МКР№2)
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному

навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗДІСНЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

1. За джерелом інформації:
 - Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.
 - Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - Практичні: вправи, слуховий аналіз, читання з аркуша.
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою, виконання індивідуальних навчальних проєктів, творчі завдання.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- Опорні схеми за темами.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література основна:

1. Дубінін І. Гармонія. - К.: Муз. Україна, 1986. *Кількість підручників у бібліотеці Інституту мистецтв – 14; на кафедрі теорії та методики музичного мистецтва – 11.*
2. Дубовский И., Евсеев С, Способин И., Соколов В. Учебник гармонии. - М., Музыка, 1965. *Кількість підручників у бібліотеці Інституту мистецтв – 15; на кафедрі теорії та методики музичного мистецтва – 11. Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/3508/>.*
3. Мюллер Т. Гармония. - М., Музыка, 1976. *Кількість підручників у бібліотеці Інституту мистецтв – 1; на кафедрі теорії та методики*

- музичного мистецтва – 4.*
4. Мясоедов А. Учебник гармонии. - М., Музыка, 1980. *Кількість підручників на кафедрі теорії та методик музичного мистецтва – 2. Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/3521/>.*
 5. Степанов А. Гармония. - М., Музыка, 1971. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/3581/>.*
 6. Тюлин Ю., Привано Н. Учебник гармонии. - М., Музыка, 1986. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/3510/>.*

Додаткова література:

1. Алексеев Б. Задачи по гармонии. - М., Музыка, 1976.
2. Кулевська З. Хрестоматія з гармонічного аналізу / На матеріалі українських композиторів-класиків ХІХ - поч. ХХ ст. / К. Держ. вид-во образотворчого мистецтва і музичної літератури УСРС, 1959.
3. Кулевська З. Хрестоматія з гармонічного аналізу / Російська класична музика / - К.: Муз. Україна, 1972.
4. Максимов С. Упражнения по гармонии на фортепиано. Ч.1-2. - М., Музыка, 1974-1977.
5. Можжевелов Б. Мелодии для гармонизации. - Л., 1982.
6. Мутли А. Сборник задач по гармонии. - М., Музыка, 1986.
7. Мясоедов А. Задачи по гармонии. - М., Музыка, 1974.
8. Скребкова О., Скребков С, Хрестоматия по гармоническому анализу. - М., Музыка, 1967.
9. Тюлин Ю., Привано Н. Задачи по гармонии. - М., Музыка, 1966.
10. Холопов Ю.Н. Гармония. Теоретический курс. СПб-М-Краснодар, 2003
11. Холопова В.Н. Теория музыки: мелодика, ритмика, фактура, тематизм. СПб., 2002
12. Чугунов Ю. Гармония в джазе. - М., Сов. композитор, 1980.
13. Шульгин Д.И. Теоретические основы современной гармонии/ учебное пособие для специальных курсов музыкальных ВУЗов и колледжей/. М., 1994.

Довідкова література:

1. Музыкальная энциклопедия. - М.: Сов. энциклопедия, 1973-1982.
2. Музыкальный энциклопедический словарь. - М.: Сов. Энциклопедия, 1984

